

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента**

СОЦІОЛІНГВІСТИКА

підготовки бакалавра

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «СОЦІОЛІНГВІСТИКА» підготовки бакалавра, галузі 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробники:

Ущина В.А., професор кафедри англійської філології, доктор філологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми проф. Ущина В. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 2 від 15 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Ущина В. А.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 7-й
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Консультації 10 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: постерна презентація та академічне есе або відео (на вибір студента)	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>англійська</i>	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 6 год. Самостійна робота 122 год.
		Консультації 18 год.
ІНДЗ: постерна презентація та академічне есе або відео (на вибір студента)	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>англійська</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Ущина Валентина Антонівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор кафедри англійської філології
Посада	Завідувач
Контактна інформація	м.т. (050)1335905;
	vushchyna@vnu.edu.ua,
Дні занять	https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-

	inozemnoi-filologii Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі, а також у команду в програмі Teams.
--	---

III. Опис вибіркового освітнього компонента

Анотація вибіркового освітнього компонента: У цьому ВОК розкривається проблемний характер сучасної соціолінгвістики у чотирьох основних напрямках і, відповідно, за чотирма модулями: (1) мовна ситуація і мовне планування, (2) мовне варіювання і варіанти мов, (3) мовні контакти та зміна мов, і (4) соціальна і мовна нерівність. Проводиться аналіз концептуально-методологічних альтернатив, що домінують у сучасній соціолінгвістиці. Окреслені модулі передбачають розкриття базових принципів дослідження соціолінгвістичних та соціокультурних проблем крізь призму української, британської та американської лінгвокультур, а також інших лінгвокультур, що вивчаються студентами. Теоретичну основу ВОК складають наукові досягнення сучасних соціолінгвістичних досліджень комунікативних та соціальних аспектів мовленнєвого спілкування, зокрема у царині етнолінгвістики, гендерної лінгвістики, діалектології та дискурсології. Відповідно, ВОК залучає здобувачів освіти до майбутньої дослідницької діяльності та до дискусійного поля гуманітарних наук сьогодення.

Засвоєння ВОК передбачає формування у ЗО належного теоретико-методологічного кругозору для майбутньої професійної роботи та практичної реалізації власних дослідницьких інтересів. Відтак реалізується зв'язок завдань з кваліфікаційною характеристикою, що засвідчується зазначеними у силабусі практичними вміннями ЗО.

Передумови до вивчення або вибору ВОК (пререквізити):

ЗО повинні знати

- володіти англійською мовою на рівні не нижче B1
- мовну ситуацію у власній країні

ЗО повинні вміти

- аудіювати та розуміти усне мовлення англійською мовою
- аналізувати мовні засоби у текстах різних стилів та реєстрів

ЗО повинні володіти елементарними навичками

- використання базової термінології лінгвістики та суміжних наук

Мета і завдання ВОК:

Мета ВОК полягає у тому, щоб створити передумови для оволодіння поняттєвим апаратом, який забезпечує обґрунтування соціолінгвістичної теорії та її міждисциплінарний потенціал, і, таким чином, сприяти формуванню вмінь та навичок коректного аналізу мовно-соціальної специфіки комунікації в умовах сучасного світу. Реалізація мети передбачає виконання таких завдань:

- сприяти свідомому використанню студентами термінології соціолінгвістики та суміжних наук;
- виробити у здобувачів освіти навички та уміння аналізу мовної ситуації у тій чи іншій країні на основі соціологічних, демографічних та лінгвістичних даних
- навчити ЗО вирізняти чинники, що впливають на соціальну диференціацію мов
- закласти основи розуміння процесів піджинізації та креолізації мов і у зв'язку з цим сприяти усвідомленню здобувачами мети і завдань мовної політики
- сприяти засвоєнню провідних парадигм у розвитку соціолінгвістики, принципи їх розгалуження, точки дотику, тенденції і форми взаємодії;

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, аналітичний, метод кейс-стаді, інтерактивний метод, метод польових досліджень, метод проєктів, методи дистанційного навчання, метод рольових ігор та симуляцій (допомагають студентам зрозуміти, як соціальні ролі та контексти впливають на використання мови).

Результати навчання (компетентності).

Вивчення ВОК «Соціолінгвістика» сприяє формуванню таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних жерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес навчання та самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, перекладознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Софт Скіллз.

Заняття з соціолінгвістики сприяють розвитку багатьох софт скіллз (м'яких навичок), оскільки цей ВОК розглядає взаємозв'язок між мовою, суспільством, культурою та комунікацією. Ось основні софт скіллз, які формуються під час таких занять:

1. **Комунікативні навички:** уміння адаптувати мову до різних соціальних контекстів, ефективна міжкультурна комунікація, слухання та розуміння різних точок зору.
2. **Емпатія та міжособистісне розуміння:** здатність до розуміння культурних, соціальних та мовних відмінностей, розвиток толерантності до різних соціальних груп і діалектів.
3. **Критичне мислення:** аналіз впливу соціальних факторів на мову та мовлення, розуміння стереотипів та упереджень у мовній поведінці.
4. **Навички вирішення конфліктів:** уміння працювати з мовними бар'єрами та вирішувати комунікативні непорозуміння, пошук компромісів у міжкультурній комунікації.
5. **Навички командної роботи:** робота в групах під час обговорення соціолінгвістичних явищ, розвиток уміння аргументувати свою точку зору та враховувати думку інших.
6. **Гнучкість та адаптивність:** здатність адаптуватися до різних соціальних норм і мовних практик, підготовка до роботи в багатокультурному середовищі.
7. **Навички презентації та публічного виступу;** виклад ідей про соціолінгвістичні дослідження в зрозумілій та доступній формі, використання прикладів із реального життя для ілюстрації своїх висновків.
8. **Культурна обізнаність:** глибше розуміння культурного багатства та його відображення в мові, оцінка ролі мови в формуванні соціальної ідентичності.

Таблиця 3 (Денна форма)

V. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні проблеми соціолінгвістики. Мовне варіювання							
Тема 1. <i>Предмет і завдання соціолінгвістики.</i> Напрями соціолінгвістичних розвідок. Основні поняття та термінологія.	16	2	3		10	1	Усне опитування + Експрес-контроль 5
Тема 2. <i>Мовне варіювання і варіанти мов</i> Зовнішнє варіювання. Внутрішнє варіювання. Соціолект. Діалект. Акцент. Ідіолект. Варіювання та індексальність. Акомодація. Соціолінгвістичні сили:	20	2	2		15	1	Усне опитування + Експрес-контроль Модульна контрольна робота 5

конформізм та індивідуалізм.							
Разом за модулем 1	36	4	5		25	2	10
Змістовий модуль 2. Мовна ситуація і мовне планування Мовне варіювання і варіанти мов							
Тема 3. <i>Мовна ситуація.</i> Типи мовних ситуацій. Фокусування і дифузія. Білінгвізм. Мультилінгвізм. Диглосія	19	1	2		15	1	Усне опитування + Експрес- контроль 5
Тема 4. <i>Мовна політика і мовне планування.</i> Стандартизація мов. Мовний статус. Офіційна мова. Друга мова. Мови національних меншин. Престиж мови. Мовна політика. Мовне планування	15	1	3		10	1	Усне опитування + Експрес- контроль Модульна контрольна робота 5
Разом за модулем 2	34	2	5		25	2	10
Змістовий модуль 3. Мовні контакти та зміна мов							
Тема 5. <i>Функціональна типологія мов.</i> Стандартний варіант мови. Койне. Queen's English. Cockney. Rhyming Slang. World Englishes	8	0.5	2		5	0,5	Усне опитування + Експрес- контроль 5
Тема 6. <i>Мовні контакти.</i> Мовна екологія. Глобалізація. Соціальна мобільність. Міжкультурна комунікація. Піджинізація. Креолізація. Lingua Franca.	13	0.5	2		10	0,5	Усне опитування + Експрес- контроль 5
Тема 7. Розвиток та зміна мов. Вимирання мов. Мови, що перебувають у небезпеці (Endangered languages). Ревіталізація мов. Мовне виживання.	13	1	1		10	1	ДС + Усне опитування + Експрес- контроль + Модульна контрольна робота ДБ + РК / 5
Разом за модулем 3	34	2	5		25	2	15

Змістовий модуль 4. Соціальна і мовна нерівність							
Тема 8. Соціальні аспекти мовленнєвого спілкування. Соціальний статус. Складники соціального статусу. Гендер. Вік. Економічне положення. Освіта. Раса. Релігійна приналежність	15	1	2		10	2	Усне опитування + Експрес-контроль + 5
Тема 9. Ідентичність мовця. Само-ідентифікація та взаємна ідентифікація мовців у дискурсі.	13,5	0.5	2		10	1	Усне опитування + Експрес-контроль + 5
Тема 10. Соціальна нерівність і успішність мовленнєвої комунікації. Домінантність і влада. Солідаризація. Ввічливість і соціолінгвістична специфіка комунікації в англomовній лінгвокультурі	17,5	0.5	1		15	1	5
Разом за модулем 4	46	2	5		35	4	15
Види підсумкових робіт							Бал
Експериментальне дослідницьке завдання							Г / 20
Підсумкова контрольна робота							Г / 30
Усього	150	10	20		110	10	100

Таблиця 4 (Заочна форма)

V-1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні проблеми соціолінгвістики. Мовне варіювання							
Тема 1. Предмет і завдання соціолінгвістики. Напрями соціолінгвістичних розвідок. Основні поняття та термінологія.	18	0.5	0,5		15	2	Експрес-контроль 5
Тема 2. Мовне варіювання і варіанти мов. Зовнішнє варіювання. Внутрішнє варіювання. Соціолект. Діалект. Акцент. Ідіолект. Варіювання та	18	0.5	0,5		15	2	Усне опитування + Експрес-контроль + Модульна

індексальність. Акомодация. Соціолінгвістичні сили: конформізм та індивідуалізм.							контрольна робота5
Разом за модулем 1	36	1	1		30	4	10
Змістовий модуль 2. Мовна ситуація і мовне планування Мовне варіювання і варіанти мов							
Тема 3. <i>Мовна ситуація.</i> Типи мовних ситуацій. Фокусування і дифузія. Білінгвізм. Мультилінгвізм. Диглосія	18	0,5	0,5		15	2	Експрес-контроль 5
Тема 4. <i>Мовна політика і мовне планування.</i> Стандартизація мов. Мовний статус. Офіційна мова. Друга мова. Мови національних меншин. Престиж мови. Мовна політика. Мовне планування	18	0,5	0,5		15	2	Усне опитування + Модульна контрольна робота5
Разом за модулем 2	36	1	1		30	4	10
Змістовий модуль 3. Мовні контакти та зміна мов							
Тема 5. <i>Функціональна типологія мов.</i> Стандартний варіант мови. Койне. Queen's English. Cockney. Rhyming Slang. World Englishes	12	-	1		10	1	Експрес-контроль 5
Тема 6. <i>Мовні контакти.</i> Мовна екологія. Глобалізація. Соціальна мобільність. Міжкультурна комунікація. Піджинізація. Креолізація. Lingua Franca.	12	0,5	0,5		10	1	Експрес-контроль 5
Тема 7. Розвиток та зміна мов. Вимирання мов. Мови, що перебувають у небезпеці (Endangered languages). Ревіталізація мов. Мовне виживання.	13	0,5	0,5		10	2	Усне опитування + Експрес-контроль + Модульна контрольна робота 5
Разом за модулем 3	37	1	2		30	4	15
Змістовий модуль 4. Соціальна і мовна нерівність							
Тема 8. <i>Соціальні аспекти</i>	13	0,5	0,5		10	2	Експрес-

мовленнєвого спілкування. Соціальний статус. Складники соціального статусу. Гендер. Вік. Економічне положення. Освіта. Раса. Релігійна приналежність							контроль 5
Тема 9. <i>Ідентичність мовця.</i> Само-ідентифікація та взаємна ідентифікація мовців у дискурсі. Етапи соціолінгвістичного розвитку особистості	13	-	1		10	2	Експрес-контроль 5
Тема 10. <i>Соціальна нерівність і успішність мовленнєвої комунікації</i> Домінантність і влада. Солідаризація. Ввічливість і соціолінгвістична специфіка комунікації в англомовній лінгвокультурі	15	0.5	0,5		12	2	Усне опитування + Експрес-контроль + Модульна контрольна робота 5
Разом за модулем 4	41	1	2		32	6	15
Види підсумкових робіт							Бал
Експериментальне дослідницьке завдання							Т / 20
Підсумкова контрольна робота							Т / 30
Усього	150	4	6		122	18	100

VI. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Оцінювання результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

Студенти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/ї, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;
 - 10 балів – за публікацію статті (статтей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;
 - 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.
- За умови представлення здобувачами освіти документів (сертифікатів, свідоцтв тощо), що засвідчують отримані результати та відповідають тематиці, обсягу та результатам навчання, які співпадають з ПРН ОК, здобувачі мають право одноразово отримати додаткові бали до семестрового оцінювання однієї дисципліни:
- 10 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); або який складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не нижче 80% правильних відповідей.
 - 5 балів при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, мінімальною тривалістю 3 тижні/обсягом один кредит (30 годин); складається мінімум з трьох модулів і завершується тестом/тестами із зазначенням набраних балів не менше набраних 60% правильних відповідей.
 - 1 бал при представленні документа із зазначенням прізвища та імені здобувача, без складання тесту, тривалістю від 1 до 3 годин. Одному здобувачеві може бути зараховано не більше як три таких сертифікати, сумарною кількістю – три бали під час оцінювання однієї ОК.

Форми та критерії оцінювання студентів:

Організація оцінювання:

Бали за усі види навчальної діяльності, включаючи аудиторну (бесіди, диспути та обговорення питань семінарів, усне фронтальне чи вибіркоче індивідуальне опитування) й самостійну (опрацювання літератури за темами семінарів, виконання практичних завдань, заслуховування індивідуальних чи групових презентацій за визначеною тематикою семінарів) роботу, виконання самостійного експериментального завдання (30 б.) та написання підсумкової контрольної роботи на останньому аудиторному занятті (30 б.) підсумовуються і складають 100 б.

Шкала відповідності оцінок

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу ЗО як суму балів за усю виконані завдання.

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна	Критерії оцінювання
---	----------------------------	----------------------	---------------------

		система	
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки
			Непідготовленість до заняття; невиконання завдань
			Відсутність на занятті
2.	Позааудиторна (самостійна) робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем соціолінгвістики, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
			Невиконання завдань.
3.	КР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, креативність у виконанні завдань, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, стереотипність у відповідях, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми
		3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь

		на теоретичне запитання, недостатньо повні відповіді, 5–6 помилок щодо змісту або форми
	2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, невірні відповіді, 7 і більше помилок щодо змісту або форми
	0	Відсутність контрольної роботи

Підсумкова контрольна робота є складником підсумкового семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі ЗО виконують підсумкову контрольну роботу з ВОК. Контрольна робота складається з 30 питань / завдань, за кожне з яких студент може отримати один бал (30 балів максимально). Неявка на контрольну роботу – 0 балів. Ці бали підсумовуються з балами за експериментальне дослідницьке завдання (30) та балами, отриманими за участь в аудиторних заняттях (40) і формують рейтинговий підсумковий бал за семестр.

Оцінка за семестр є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і підсумкового рейтингового бала. Якщо сума складає 60 і вище балів, студент може не складати усного заліку. Проте у разі, якщо ЗО не набирає прохідний бал (60), він / вона має право складати усний залік, що відбувається у вигляді усного опитування (бесіди).

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Приклад питань до заліку:

1. Соціолінгвістика як міждисциплінарна галузь мовознавства.
2. Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень.
3. Предмет, об'єкт і терміни соціолінгвістики
4. Проблеми мовної норми та варіативності.
5. Типи мовних варіацій.
6. Джерела мовного варіювання
7. Діалект і акцент
8. Варіанти сучасної англійської мови.
9. Контактологія.
10. Поняття контактних мов: піджинізовані і креольські мови.
11. Двомовність і багатомовність.
12. Диглосія та інтерференція.
13. Проблема колективного вибору мови.
14. Мовленнєва громада.
15. Мовний зсув.
16. Стратифікаційна варіативність мов.
17. Мовна політика.
18. Мова національних меншин.
19. Поняття державної та офіційної мови. Вектори мовної політики.

20. Мовне планування.
21. Корпусне планування і статусне планування.
22. Стратегічне планування. Приховане планування.
23. Соціальні складники мовленнєвої ситуації.
24. Соціальний статус. Соціальні ролі.
25. Соціолект. Ідіолект.
26. Місце соціолінгвістики серед суміжних дисциплін.
27. Конверсаційний аналіз. Аналіз дискурсу.
28. Еколінгвістика. Інтерлінгвістика.
29. Політична лінгвістика. Гендерна лінгвістика.
30. Соціофонетика. Соціальна діалектологія

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Базова:

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. Донецьк, 2007. 360 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної девіатології. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 236 с.
3. Брицин В. М. Соціолінгвістика. Українська мова. Енциклопедія. К. : Українська енциклопедія, 2000. С. 583–584.
4. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів. К. : Вища школа, 1985. 125 с.
5. Єрмоленко С. Я. Зміни закономірні, поступові, але не революційні. *Український правопис: так і ні* / С. Я. Єрмоленко. К., 1997. С. 44–47.
6. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір. К.: КМ Академія, 2004. 163 с.
7. Масенко Л. Т. Нариси з соціолінгвістики. К.: Видавничий Дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 243 с.
8. Мельничук О. С. Мова як суспільне явище і як предмет сучасного мовознавства. *Мовознавство*. 1997. № 2-3. С. 3–19.
9. Ущина В.А. Позиціонування суб'єкта в англomовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 380 с.
10. Ущина В.А. Мова як дзеркало соціальних змін: соціолінгвістична специфіка гендерної ідентифікації у США. *Пріоритети германської та романської філології: зб. матеріалів XV Міжнародної наукової онлайн-конференції*, 18-20 червня 2021 року. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. С. 98.
11. Ущина В.А. Соціолінгвістична специфіка дискурсивного конструювання гендерного плюралізму в США. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 17. Том 1. 2021. С. 199 – 203.
12. Chambers, J. K. *Sociolinguistic Theory: Linguistic Variation and Its Social Significance*. Malden: Wiley Blackwell, 2009. 332 p.
13. Wardhaugh, Ronald. *An Introduction to Sociolinguistics*. 2006. URL: http://home.lu.lv/~pva/Sociolingvistika/1006648_82038_wardhaugh_r_an_introduction_to_sociolinguistics.pdf
14. Watts, Richard J. *Politeness*. Cambridge University Press, 2003. 318 p.

Допоміжна

1. Масенко Л. Т. Конфлікт мов та ідентичностей у пострадянській Україні. Київ: Кліо. 2020. 176 с.
2. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком. Київ: Видавничий Дім «Києво-Могилянська Академія», 2011. 135 с.
3. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови. К. : Критика, 2003. 336 с.

4. Ставицька Л. О. Проблеми вивчення жаргонної лексики: соціолінгвістичний аспект. *Українська мова*. 2001. № 1. С. 55–68.
5. Тараненко О. Мовна ситуація та мовна політика в сучасній Україні (на загальнослов'янському тлі). *Мовознавство*. 2003. № 2-3. С. 33–55.
6. Тараненко О. О. Просторіччя. *Українська мова (Енциклопедія)*. К., 2000. С. 498–499.
7. Ткаченко О. Б. Соціолінгвістична класифікація мов у слов'янській специфіці й динаміці. *Мовознавство*. 2003. № 2-3. С. 3–13.
8. Ткаченко О. Б. Проблема мовної стійкості та її джерел. *Мовознавство*. 1990. № 4. С. 3–10.
9. Ущина В.А. Соціокогнітивна дискурсологія: аспекти дослідження / Science and Education a New Dimension: Humanities and Social Sciences. IV (15). Issue: 1. Budapest: Society for Cultural and Scientific Progress in Central and Eastern Europe. 2016. P. 35 – 39.